

Katalog typových činností
integrovaného záchranného systému

	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	Redakční a orientační list katalogového souboru typové činnosti
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případě nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 1
		Počet příloh: 0

1.	Titulní list katalogového souboru typové činnosti STČ 17B/IZS.....	1
	Bez č.j.	
2.	Redakční a orientační list katalogového souboru typové činnosti STČ 17B/IZS.....	3
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
3.	Společný list složek integrovaného záchranného systému.....	5
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
4.	Společný list složek integrovaného záchranného systému - příloha č. 1 Doporučení pro obce pro případ nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů.....	23
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
5.	List operačních středisek složek integrovaného záchranného systému.....	27
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
6.	List velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému.....	30
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
7.	List jednotek požární ochrany.....	35
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
8.	List jednotek požární ochrany - příloha č. 1 Vzor výstražné tabulky označující nebezpečnou oblast s výskytem nebezpečných látek.....	39
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	
9.	List Policie České republiky.....	40
	Číslo jednací: PPR-40566-6/ČJ-2022-990111	
10.	Přehled předpisů a zkratk.....	43
	Číslo jednací: MV-45420/PO-IZS-2022	

 Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	Společný list složek integrovaného záchranného systému
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případě nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 18	Počet příloh: 1

1. Charakter a druh mimořádné události

1.1. Definice mimořádné události (dále jen „MU“):

Podle této typové činnosti se postupuje při společném provádění záchranných a likvidačních prací dvěma a více složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) zejména v souvislosti s:

- Nálezem nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů na území České republiky;
- Nálezem nepovolených venkovních skládek s předpokládanými nebezpečnými látkami, včetně nálezů nebezpečných odpadů po nelegální výrobě omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“).

1.2. Specifika zásahu složek IZS v případě nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů oproti zásahu na nelegální drogovou laboratoř (STČ 17A/IZS):

Oproti zásahu podle typové činnosti složek IZS 17A/IZS v případě nálezů nelegální drogové laboratoře je zásah na nelegální sklad nebezpečných látek a odpadů odlišný především přítomností širšího spektra nebezpečných látek (mohou se zde nacházet stovky různých chemických látek a směsí). Nelegální drogové laboratoře disponují specifickými nebezpečnými chemickými látkami potřebnými pro výrobu zejména metamfetaminu (desítky různých chemických látek a směsí). Nelegální sklady nebezpečných látek a odpadů mohou obsahovat kromě nebezpečných chemických látek i výbušné látky a předměty, zdroje ionizujícího záření a toxiny, tlakové lahve s nebezpečnými látkami nebo neoznačené tlakové lahve, které se v nelegálních drogových laboratořích vyskytují jen výjimečně.

Velitelem zásahu na nelegální drogovou laboratoř podle STČ 17A/IZS je v prvotní fázi příslušník PČR, v další fázi příslušník HZS ČR, kdežto velení zásahu na nelegální sklad nebezpečných látek a odpadů se již od počátku ujímá zpravidla příslušník HZS ČR s právem přednostního velení.

Období, po které probíhá nelegální činnost v nelegální drogové laboratoři, je zpravidla také kratší než v nelegálním skladu nebezpečných látek a odpadů, kde činnost může probíhat roky. U nelegálních drogových laboratořích se primárně řeší

trestná činnost z nelegální výroby drog, kdežto v nelegálních skladech nebezpečných látek a odpadů se jedná zejména o obecné ohrožení dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“).

Předpokládá se, že kontaminace objektu je v nelegálních skladech nebezpečných látek a odpadů masivnější než v objektech po nelegálních drogových laboratořích a stejně tak opatření na ochranu obyvatelstva (okolní obyvatelstvo) bývá v případě nelegálních skladů rozsáhlejší.

Na řešení mimořádné události související se zásahem na nelegální sklad nebezpečných látek a odpadů spolupracuje širší skupina orgánů státní správy a samosprávy, než je to v případě zásahu na nelegální drogovou laboratoř.

1.3. Výklad základních pojmů

Nelegální sklad nebezpečných látek a odpadů - místo nebo prostor, kde jsou shromažďovány chemické látky a odpady, a který nespňuje požadavky předpisů pro skladování chemických látek a odpadů, na místech a v prostorách, které k tomuto účelu nejsou určeny, přizpůsobeny a jsou nepovolené (více viz kapitola 1.4).

Nelegální skládka odpadů z drogových laboratoří - prostory mimo budovy, zpravidla v přírodním prostředí, na nichž jsou odloženy odpady po nelegální výrobě OPL.

Nebezpečné látky - nebezpečné chemické látky nebo nebezpečné chemické směsi mající jednu nebo více nebezpečných vlastností¹, bojové chemické látky², rizikové a vysoce rizikové biologické agens a toxiny³ a radioaktivní látky⁴.

Jedy - toxické látky, které se pro účely trestního zákoníku používají v rámci vymezení skutkových podstat trestných činů (např. § 283 trestního zákoníku - Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami). Které chemické látky a směsi se pro účely zákoníku považují za jedy, určuje vládní nařízení⁵.

Závadné látky - jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Každý, kdo zachází se zvlášť nebezpečnými závadnými látkami nebo nebezpečnými závadnými látkami nebo

¹ Např. zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), ve znění pozdějších předpisů. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnice 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní a o změně a doplnění zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

³ Např. vyhláška č. 474/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zdroje ionizujícího záření dle § 2 odst. 2c) zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon (dále jen „atomový zákon“).

⁵ Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.

kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení⁶.

Odpad - odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje, nebo má úmysl či povinnost se jí zbavit. Má se za to, že osoba má úmysl zbavit se movité věci, pokud tuto věc není možné používat k původnímu účelu. V pochybnostech, zda je movitá věc odpadem, rozhoduje krajský úřad na žádost vlastníka této movité věci nebo osoby, která prokáže právní zájem, nebo z moci úřední⁷.

Původce odpadu - je každý, při jehož činnosti vzniká odpad, právnická nebo podnikající fyzická osoba, která provádí úpravu odpadů či jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadu, a také obec od okamžiku, kdy osoba odloží odpad na místo obcí k tomu účelu určenému (např. sběrné dvory).

Nebezpečný odpad - odpad je považován za nebezpečný, pokud vykazuje alespoň jednu nebezpečnou vlastnost uvedenou v příloze přímo použitelných předpisů Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů⁸, je uveden ve vyhlášce č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů), nebo je smísen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů.

Mimořádná událost - škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací⁹.

Radioaktivní látka - jakákoliv látka, která obsahuje radionuklid nebo je jím kontaminovaná v míře, která z hlediska možného ozáření vyžaduje regulaci podle atomového zákona.

Opuštěný zdroj - radionuklidový zdroj, který není pod dozorem stanoveným právními předpisy, zejména pokud pod dozorem stanoveným právními předpisy nikdy nebyl, byl opuštěn nebo ztracen držitelem, byl držitel odcizen anebo jej držitel nabyl náhodně nebo bez oznámení Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)¹⁰.

Jaderný materiál - je výchozí materiál, zvláštní štěpný materiál a jiný štěpný materiál, který je významný z hlediska zajištění nešíření jaderných zbraní. Výchozím materiálem se rozumí uran, zahrnující směs izotopů, vyskytující se v přírodě, uran ochuzený o izotop ²³⁵U a thorium ve formě kovu, slitiny, chemické sloučeniny nebo koncentráty, nebo materiál obsahující výše uvedené prvky. Zvláštním štěpným materiálem se rozumí izotop ²³⁹Pu, izotop ²³³U, uran obohacený izotopy ²³⁵U nebo ²³³U, nebo materiál obsahující výše uvedené radionuklidy, není-li výchozím materiálem.

⁶ Dle § 10 vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Dle § 4 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“).

⁸ Nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic. Nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.

⁹ § 2 odst. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Dle zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Havárie - mimořádná událost v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a při jejich přepravě nebo při nakládání s nebezpečnými odpady. Za havárii ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“) se také považuje mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.

Záchranné práce - činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušení jejich příčin.

Likvidační práce - činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí.

Sanační (obnovovací) práce - činnosti spočívající v revitalizaci životního prostředí a činnosti směřující k únosné obnově životního prostředí, společenského života a materiálních hodnot. Obecně jde o činnosti směřující k obnově území, které neodstraňují riziko ohrožení života a životního prostředí a nemají charakter záchranných a likvidačních prací (bezprostřední opatření).

Dekontaminace - soubor metod, postupů, organizačního zabezpečení a prostředků k účinnému odstranění nebezpečné látky (dále též „kontaminantu“). Vzhledem k tomu, že úplné odstranění kontaminantu není možné (zůstává tzv. zbytková kontaminace), rozumí se dekontaminací snížení škodlivého účinku kontaminantu na takovou bezpečnou úroveň, která neohrožuje zdraví a život osob a zvířat. Dekontaminační proces končí likvidační dekontaminační stanoviště, odpadní vody po dekontaminaci a kontaminovaných věcných prostředků.

Orgán ochrany životního prostředí - orgán/orgány vykonávající státní správu v ochraně přírody, kterými jsou Ministerstvo životního prostředí, Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“), správy národních parků a chráněných krajinných oblastí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky a dále krajské úřady (KÚ), obecní úřady (OÚ), pověřené obecní úřady (POÚ) a obecní úřady obcí s rozšířenou působností (OÚ ORP). Kompetence v ochraně přírody a krajiny mají rovněž Ministerstvo obrany a újezdní úřady na území vojenských újezdů a ostatních pozemků sloužících pro účely obrany státu.

Orgán ochrany veřejného zdraví - orgán, který vykonává státní správu v ochraně veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany)¹¹. Pro účely této typové činnosti se jedná především o plnění úkolů v oblasti posouzení vlivu na zdraví v zasaženém objektu a hodnocení zdravotních rizik v souvislosti se zásahem a prováděním záchranných, likvidačních a sanačních prací.

Vodoprávní úřad - orgán státní správy, který vykonává činnosti podle vodního zákona, zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vodoprávní úřady podle vodního zákona zřizují

¹¹ § 78 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“).

obce, újezdni úřady na území vojenských újezdů, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, kraje a ministerstva. Ministerstva zřizují tzv. ústřední vodoprávní úřady.

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) - orgán státní správy České republiky podřízen Ministerstvu životního prostředí, který je pověřen dozorem nad respektováním právních předpisů a závazných rozhodnutí správních orgánů v oblasti životního prostředí. Inspekce mj. zjišťuje nedostatky, jejich příčiny a důsledky pro životní prostředí a jejich původce, může ve specifikovaných případech ukládat opatření k odstranění a nápravě zjištěných nedostatků, upravit nebo omezit škodlivou činnost právnických nebo fyzických osob podnikajících. Dále ukládá právnickým a fyzickým osobám podnikajícím pokuty za prokázané porušení stanovených povinností v oblasti životního prostředí a provádí kontrolu uložených opatření. Spolupracuje s ostatními orgány státní správy, s vodoprávním úřadem spolupracuje na šetření příčiny havárie. Při provádění kontroly se řídí zák. č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů. ČIŽP není kompetentní dle zákona o odpadech a dle vodního zákona ke kontrole fyzických osob nepodnikajících.

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB) - orgán státní správy České republiky, který vykonává dozor v oblasti:

- mírového využívání jaderné energie a ionizujícího záření dle atomového zákona;
- zákazu chemických zbraní podle zákona č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhl. č. 459/2020 Sb., o provádění opatření souvisejících se zákazem chemických zbraní;
- zákazu bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní podle zák. č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 474/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 281/2002 Sb.

1.4. Charakter mimořádné události

- a) Odhalení nelegálních skladů a skládek nebezpečných látek a odpadů bývá většinou náhodně na základě podnětů z okolí nebo projevem důsledku neoprávněného nakládání (např. únik nebezpečných látek do vodního zdroje, nález podezřelých předmětů volně v přírodě, zápach, požár). Nastalou situaci řeší orgány veřejné správy podle místní příslušnosti a svých kompetencí;
- b) Nelegální sklady se nacházejí v objektech, které jsou využívány v rozporu s kolaudačním rozhodnutím, v případě skladování odpadů nemá osoba platný souhlas/povolení místně příslušného krajského úřadu k provozování zařízení a toto zařízení není způsobilé ke skladování odpadů dle stavebního zákona. V případě objektů s platným povolením ke skladování určitých nebezpečných látek se zde může nacházet jiný druh nebezpečných látek, než pro který je sklad určen. Objekt může být oficiálně pronajatý nebo naopak využíván bez vědomí majitele. Z tohoto důvodu může být problematické nalézt původce havárie nebo mimořádné události;

- c) Nelegální skládka odpadů z drogové laboratoře bývá umístěna ve volné přírodě na okrajích města a obcí, případně v lesních porostech, silničních příkopech apod. Odpady z drogové laboratoře mohou být rovněž umístěny v běžných nádobách pro směsný nebo tříděný odpad. Tato skládka je charakteristická skladbou látek a nádob (staré barely, kanystry apod.). Odpad se může projevit také požárem kontejneru nebo i vozidla provádějící svoz komunálního odpadu;
- d) Mimořádné události uvedené v kap. 1.1 jsou charakteristické výskytem většího množství předem neznámých látek různých fyzikálních a chemických vlastností, které mohou být umístěny společně - neroztříděné, v neodpovídajících, neoriginálních, neoznačených a poškozených obalech různé velikosti (kontejnery, sudy, lahve, různé nádoby apod.)¹² a mohou obsahovat i jedy¹³, mnohdy snadno dostupné pro neznalé osoby s rizikem jejich ohrožení (např. hrající si děti).

1.5. Tato typová činnost se nevztahuje na problematiku

- a) Nálezu nelegální drogové laboratoře, ve které probíhá nebo v minulosti probíhala nedovolená výroba drog (řešeno v STČ 17/A IZS - Nález nelegální drogové laboratoře);
- b) Nálezu nelegální pěstírny konopí;
- c) Mimořádných událostí spojených s únikem nebezpečných látek, které nejsou spojeny s jejich nelegálním skladováním (např. úniky nebezpečných látek do životního prostředí v souvislosti s havárií v technologickém provozu, ropné havárie);
- d) Rizik spojených s oficiální a povolenou přepravou, výrobou a manipulací s nebezpečnými látkami (kolejová vozidla, kontejnery, plavidla apod.);
- e) Nelegálního vývozu nebezpečných látek a odpadů mimo území ČR;
- f) Nálezu radioaktivní látky, tzv. opuštěného zdroje (řešeno Smlouvou o činnostech při monitorování radiační situace na území ČR a o činnostech při zvládnání mimořádné události, kterou je nález nebo záchyt opuštěného zdroje nebo jaderného materiálu, prováděných HZS ČR, uzavřenou mezi SÚJB a MV-generálním ředitelstvím HZS ČR, v platném znění);
- g) Nálezu předmětů s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů (řešeno v STČ 05/ IZS - Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů);
- h) Mimořádných událostí, při nichž došlo k rozptýlení radioaktivních látek výbuchem (řešeno v STČ 01/IZS - Špinavá bomba).

¹² Vhodné značení a balení většiny chemických látek definuje například Nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 (Nařízení CLP).

¹³ Dle nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.

2. Činnost složek IZS na taktické, operační a strategické úrovni řízení

2.1. Taktická úroveň řízení

Likvidace nelegálních skladů nebezpečných látek a odpadů může být časově a finančně velmi náročná. Veškeré činnosti musí probíhat za velmi přísných bezpečnostních opatření odpovídajících zásahu na nebezpečné látky.

A. Velitelem zásahu je velitel jednotky požární ochrany, příslušník HZS ČR s právem přednostního velení. Velitel zásahu by měl pro podporu koordinace záchranných a likvidačních prací zřídit štáb velitele zásahu, kde budou zastoupeny zasahující složky IZS, majitel (uživatel) objektu nebo pozemku, orgány činné v trestním řízení, dotčené orgány veřejné správy (vodoprávní úřady, orgány za oblast odpadů, životního prostředí či stavebního úřadu OÚ, OÚ ORP, KÚ), ČIŽP, SÚJB, SÚJCHBO, správci vodních toků, správci kanalizací, OOVZ, případně další odborníci nezbytní k řešení mimořádné události, a to v závislosti na skladbě nalezeného materiálu a látek.

V případě výskytu radioaktivních látek nebo jaderného materiálu velitel zásahu úzce spolupracuje s inspektorem SÚJB, který je odborným garantem zásahu ve smyslu odborného posouzení radiační situace a rozhodnutí o konečném řešení mimořádné události.

V počáteční fázi řešení odhaleného nelegálního skladu nebezpečných látek se provádí **záchranné a likvidační práce** v režimu zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o IZS“). Základem činnosti na místě zásahu je uplatnění taktiky zásahu na nebezpečné látky s cílem omezení rozsahu šíření nebezpečné látky a snížení rizik pramenících z nebezpečných vlastností přítomných látek.

Pro provedení záchranných prací je nutná spolupráce složek IZS s využitím jejich kompetencí ke speciálním činnostem, např. třídění, odběr vzorků, identifikace, evidence, inventarizace nebezpečných látek, dekontaminace, atd.

Lze předpokládat i provádění opatření na ochranu obyvatelstva (varování, evakuace) se součinností obce.

Cílem je neodkladné zabezpečení místa, kde k neoprávněnému nakládání došlo, a jeho okolí takovým způsobem, aby nebylo dále poškozováno nebo akutně ohroženo životní prostředí, životy, zdraví osob nebo zvířat a majetek.

B. Sled doporučených činností při řešení mimořádné události je následující:

- a) průzkum místa zásahu a označení míst s výskytem nebezpečných látek, popř. stanovení cest úniku nebezpečných látek,
- b) v případě výskytu nebo podezření na výskyt radioaktivní látky nebo jaderného materiálu, případně bojových chemických látek, předání informace o mimořádné události Styčnému místu SÚJB,
- c) zajištění koordinace postupu všech dotčených orgánů veřejné správy, složek IZS, právnických a fyzických osob,
- d) vymezení místa zásahu a uzávěra místa zásahu,
- e) stanovení organizace zásahu ve shodě s postupy při zásahu na nebezpečnou látku (nebezpečná zóna, nástupní prostor, dekontaminační stanoviště atd.),

- f) stanovení úrovně ochrany a případné poskytování OOP spolupracujícím složkám v nebezpečné zóně v případě nadstandardní potřeby,
 - g) protipožární opatření a zamezení úniku a dalšího šíření nebezpečných látek,
 - h) první pomoc a přednemocniční neodkladná péče zasaženým osobám,
 - i) opatření na ochranu obyvatelstva ohroženého negativními účinky mimořádné události, např. evakuace,
 - j) identifikace, třídění, evidence, bezpečná manipulace a zajištění (bezpečné obaly) nebezpečných látek, popř. zajištění převozu na předem stanovená místa,
 - k) dekontaminace zasahujících a věcných prostředků nasazených v nebezpečné zóně,
 - l) pokud to není v rozporu s taktikou zásahu na nebezpečnou látku, provést dokumentaci (foto, video, drony) místa zásahu v době příjezdu jednotek PO, což může být důležitým podkladem pro následná šetření,
 - m) zajištění stop a důkazů trestné činnosti,
 - n) vyšetřování a řešení případu ze strany orgánů veřejné správy, které mají kompetence k uložení nápravných opatření a ukládání pokut za přestupky právníkům a podnikajícím fyzickým osobám (především ORP a místně příslušný vodoprávní úřad, příp. ČIŽP) a fyzickým osobám (především OÚ, ORP a místně příslušný vodoprávní úřad, SÚJB). Orgánům veřejné správy je třeba umožnit odebrat vlastní vzorky, případně jim asistovat při odběru vzorků z míst, vyžadující nadstandardní OOP).
- C. Vzhledem k charakteru mimořádné události lze předpokládat náročné a dlouhotrvající provádění **průzkumu**. Pro přijetí odpovídajících následných opatření a činností je kvalitní (důkladné) provedení prvotního průzkumu místa události stěžejní. Po zjištění vstupních informací, míry rizika a charakteru nebezpečí je třeba přijmout adekvátní opatření. Jedná se především o kroky, směřující k omezení ohrožení zdraví osob, zvířat a životního prostředí - ochrana zasahujících (ochranné prostředky a režimová opatření), evakuace osob a zvířat z nebezpečného prostoru, varování obyvatel v ohroženém území, uzavření místa události a vytýčení nebezpečné a vnější zóny, zamezení případnému úniku látek, vyloučení zápalných zdrojů a NVS, vyrozumění dalších subjektů (např. orgány veřejné správy a krizového řízení, SÚJCHBO, orgán ochrany veřejného zdraví, ČIŽP, další fyzické nebo právnické osoby potřebné k řešení mimořádné události).

Cílem provedení průzkumu pro bezpečné a odpovídající řešení mimořádné události je zjistit nebo vyloučit:

- přítomnost osob a zvířat v ohroženém prostoru,
- výskyt výbušnin,
- únik nebezpečných látek do okolí,
- přítomnost hořlavých plynů a par,
- množství a druh nebezpečných látek v objektu,
- způsob uložení, velikost a druh obalů,
- vyloučit vzájemné reakce látek a působení vnějších vlivů,

- stav stavebních konstrukcí a inženýrských sítí,
- návrh OOP a režimových opatření pro další dlouhodobé činnosti.

Získání dalších informací potřebných k celkovému přístupu řešení mimořádné události vychází z obecných pravidel provádění průzkumu při zásahu na nebezpečnou látku. Jedná se především o zmapování obydlených částí území, která mohou být ohrožena účinky mimořádné události, stavu příjezdových komunikací pro speciální techniku, velikosti nástupních a manipulačních ploch, směru větru, terénních zvláštností, blízkosti vodních ploch, toků a zdrojů pitné vody, výskytu produktovodů a energovodů, kanalizačních stok, stanovení optimální trasy pro převoz nebezpečných látek apod.

- D.** Existuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu. Konkrétně se může jednat o poškození a ohrožení životního prostředí, poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti či neoprávněné nakládání s odpady¹⁴, nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky¹⁵ nebo lze nezákonné jednání posuzovat dle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob¹⁶. **Úkony orgánů činných v trestním řízení** (Policie ČR) probíhají souběžně s prováděnými záchrannými a likvidačními pracemi. Při podezření na nedovolenou přeshraniční přepravu odpadu je nutná spolupráce a výměna informací s příslušným úřadem pro přeshraniční přepravu odpadů (odbor odpadů MŽP), který je zodpovědný za repatriaci odpadů (v případě znalosti odpovědných subjektů). Ve spolupráci s KÚ lze v těchto případech podle § 52 odst. 3 zákona o odpadech zajistit bezpečné uskladnění odpadů;
- E.** Po provedení záchranných a likvidačních prací předává velitel zásahu místo vlastníkově, případně uživateli nebo správci objektu nebo pozemku, pokud nelze, pak územně příslušné či odpovědné osobě stanovené obcí nebo ORP (tzv. **oprávněné osobě**) za účelem provedení odvozu nebezpečných látek ke zneškodnění nebo sanaci místa zásahu:
- Odborná likvidace nebezpečných látek a směsí musí probíhat v příslušném a k tomu účelu zřízeném zařízení v souladu se zákonem o odpadech, odborně způsobilou osobou (v případě potřeby možno konzultovat s ČIŽP, ORP nebo KÚ).
 - Odvoz látek ke zneškodnění - nakládka, samotná přeprava a vyložení identifikovaných, inventarizovaných a označených odpadů musí probíhat v souladu s legislativními předpisy a především mezinárodní úmluvou o přepravě nebezpečných věcí ADR. Ozbrojené složky, HZS ČR a PČR jsou z uvedené povinnosti vyňaty¹⁷.

Pozn.: Ustanovení § 22 a 23 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů včetně souvisejících ustanovení o státním odborném dozoru a o pokutách se vztahují na veškerou silniční dopravu nebezpečných věcí (za účelem podnikání i za jiným účelem) po dálnicích, silnicích, místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikacích a volném terénu s výjimkou dopravy těchto věcí prováděné ozbrojenými silami nebo

¹⁴ § 293 až 298 trestního zákoníku.

¹⁵ § 281 až 286 trestního zákoníku.

¹⁶ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Dle § 1 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

bezpečnostními sbory při plnění vlastních úkolů. VZ může v případě potřeby, pokud to okolnosti vyžadují, uplatnit ustanovení § 25 zák. č. 320/2015 Sb., o HZS ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro přepravu a další nakládání s nebezpečnou látkou.

2.2. Operační úroveň řízení

Operační střediska základních složek IZS si předávají informace o mimořádné události a vysílají síly a prostředky na místo události. Dále poskytují veliteli zásahu informační podporu, zejména z informačních zdrojů o nebezpečných látkách, jejich nebezpečných vlastnostech a ochraně proti nim, vysílají síly a prostředky nebo vyžadují osobní nebo věcnou pomoc na základě požadavků velitele zásahu včetně důvodného vyrozumění představitelů orgánů veřejné správy (starosta obce, primátor města, hejtman kraje) a dalších orgánů kompetentních k řešení mimořádné události typu nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů.

2.3. Strategická úroveň řízení

Účel strategické koordinace z úrovně obce s rozšířenou působností, HZS kraje a kraje spočívá v zapojení všech potřebných subjektů, zejména do řešení likvidačních prací. K tomu je možné (doporučuje se) použít krizový štáb, popř. stálou pracovní skupinu. Svolání krizového štábu není vázáno na podmínku vyhlášení krizového stavu.

Mezi nejpodstatnější činnosti strategické úrovně koordinace patří:

- opatření spojená s ochranou obyvatelstva,
- využití sil a prostředků a opatření vyplývající z havarijní dokumentace,
- stanovení priorit záchranných a likvidačních prací,
- zabezpečení materiálních podmínek pro zasahující složky IZS,
- informování veřejnosti,
- vyhodnocení druhu (typu) havárie ve vazbě na vhodné právní předpisy,
- finanční zabezpečení prováděných činností,
- zhodnocení možných sekundárních následků MU a zajištění preventivních opatření.

Stěžejním výstupem krizového štábu, od kterého se poté odvíjí další činnosti a financování likvidace a sanace, je rozhodnutí hejtmana kraje, či starosty ORP, v úzké kooperaci s orgánem ochrany životního prostředí daného ORP a KÚ, příp. vodoprávního úřadu, zda se jedná o havárii dle vodního zákona nebo o nepovolený a nezabezpečený sklad dle zákona o odpadech, a dále se přihlíží k odbornému doporučení Státního zdravotního ústavu či stanovisku krajské hygienické stanice (dále jen „KHS“).

V případě náročnějšího zásahu na nelegální sklad nebezpečných látek a odpadů, kdy je předpoklad vyšších nákladů na likvidaci místa či prostoru, se doporučuje požádat o koordinaci záchranných a likvidačních prací starostu ORP či hejtmana KÚ.

2.3.1. Kompetence orgánů veřejné správy v případě nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů

Jedná-li se o situaci, kdy neoprávněné nakládání s nebezpečnými látkami a odpady může poškozovat nebo ohrožovat životní prostředí, životy a zdraví osob nebo zvířat a majetek, je nutné, aby velitel zásahu informoval prostřednictvím operačního a informačního střediska součinné orgány pro řešení mimořádných situací, zejména ČIŽP, vodoprávní úřad, OÚ, OÚ ORP, KÚ, SÚJB.

V případě nálezu odpadů v interiéru bude nejpravděpodobněji řízení vedeno dle odpadové legislativy, v případě nálezu odpadů v exteriéru a na nebezpečných plochách lze předpokládat, že bude řízení vedeno dle vodního zákona (riziko kontaminace podzemních a povrchových vod).

Dochází-li k neoprávněnému nakládání s nebezpečnými látkami a odpady v interiéru, zejména rodinných domech a bytech, je příslušným oprávněným úřadem také OOVZ - krajská hygienická stanice, a to především na základě kompetencí daných zákonem o ochraně veřejného zdraví.

Za neoprávněné nakládání s nebezpečnými látkami a odpady (např. nelegální sklad) lze považovat porušení zákonných povinností stanovených především těmito zákony:

- zákonem o odpadech v případě neoprávněného nakládání s odpady;
- vodním zákonem v případě ohrožení kvality podzemních a povrchových vod;
- zákonem č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „chemický zákon“) v případě neoprávněného nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi;
- zákonem č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií);
- zákonem č. 324/2016 Sb., o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech) v případě neoprávněného nakládání s biocidními látkami;
- atomovým zákonem v případě neoprávněného nakládání se zdroji ionizujícího záření;
- zákonem č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní, ve znění pozdějších předpisů, v případě neoprávněného nakládání se stanovenými toxickými chemickými látkami nebo jejich prekurzory („bojové chemické látky“);
- zákonem č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní;
- zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, v případě ohrožení kvality ovzduší nebezpečnými látkami;
- zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), v případech ohrožení a poškození přírody a krajiny;

- zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích, a zákonem č. 282/1991 Sb., o ČIŽP a její působnosti v ochraně lesa, v případech znečištění lesa odpady anebo neoprávněného užití lesní půdy (výskyt nebezpečných látek a odpadů na lesním pozemku, ev. následné poškození lesních dřevin);
- zákonem o ochraně veřejného zdraví v případě skladování vysoce toxických chemických látek a žiravin;
- zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, v případě skladování výbušných látek a směsí (přesněji vyhláška č. 99/1995 Sb.).

a) OÚ ORP

V případě zjištění, že jde o nezákonně shromážděný odpad, jsou kompetence pro OÚ ORP vymezeny především zákonem o odpadech. OÚ ORP může zabezpečit odpad, který ohrožuje nebo poškozuje zdraví lidí nebo životní prostředí před únikem škodlivin do okolního prostředí nebo zajistit odklizení takového odpadu, včetně jeho předání do zařízení určeného pro nakládání s odpady, a to na náklady odpovědné osoby (v dikci ust. § 14 a ust. § 146 odst. 1 písm. c) zákona o odpadech).

V případě havárie dle vodního zákona (viz definice v kap. 1.3) přísluší řízení prací při zneškodňování havárií vodoprávnímu úřadu. Vodoprávní úřad uloží tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod nebo původci havárie, povinnost provést opatření k nápravě. Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. Pokud ten, komu byla uložena opatření, je neplní a hrozí nebezpečí z prodlení, zabezpečí opatření k nápravě vodoprávní úřad na jeho náklady (původce havárie). Nelze-li opatření k nápravě uložit a hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu ČIŽP. Opatření k nápravě může uložit právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající podle zvláštních právních předpisů, která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá.

b) Krajský úřad

Krajský úřad, jako místně příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo na základě žádosti ORP, příp. OÚ či z podnětu ČIŽP, musí zabezpečit v případech nutnosti neodkladného plnění z důvodu hrozby akutního závažného ohrožení podzemních a povrchových vod, nezbytná opatření k nápravě, vč. zajištění specializované osoby k provedení opatření k nápravě, kdy dle ust. § 42 odst. 4 vodního zákona uvolní finanční prostředky z fondu, tj. zvláštní účet ročně doplňovaný do výše 10 000 000 Kč.

c) ČIŽP

ČIŽP je kompetentní ke kontrole osob právnických a fyzických podnikajících (dle zákona o odpadech a vodního zákona), dále ukládá sankce těmto osobám za prokázané přestupky, případně může stanovit opatření ke zjednáání nápravy (těmto osobám, jež jsou známé a odpovědné za závadný stav).

ČIŽP může podobně jako vodoprávní úřad na základě vodního zákona uložit tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod nebo původci havárie, povinnost provést opatření k nápravě. Ukládat opatření k nápravě fyzickým osobám nepodnikajícím má zákonnou kompetenci pouze místně příslušný vodoprávní úřad. V případě, že nelze opatření k nápravě uložit a hrozí-li závažné ohrožení nebo

znečištění povrchových nebo podzemních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě, včetně zajištění specializované osoby k provedení opatření k nápravě, místně příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu ČIŽP.

Zákon o odpadech řeší také případy, kdy původce odpadu nepředal před ukončením činnosti provozovny odpad soustředěný v provozovně do zařízení pro nakládání s odpady. Povinnost předat odpad má pak dle ust. § 15 odst. 4 zákona o odpadech též vlastník nemovité věci, která byla provozovnou původce, a kde zůstaly odpady soustředěny. ČIŽP (příp. KÚ nebo OÚ ORP) vyzve vlastníka nemovitosti, v níž původce ponechal odpady, aby do 60 dnů odpad předal v souladu se zákonem o odpadech. Vynaložené náklady vlastníka nemovité věci je povinen původce uhradit. V praxi to však bude velice obtížně uplatnitelné, nerealizovatelné při MU. ČIŽP nemá možnosti pro okamžité zajištění nelegálně se vyskytujících odpadů, pro takový postup má stěžejní kompetenci OÚ ORP, dle § 146 odst. 1 písm. c) zákona o odpadech.

d) SÚJB

Inspektor SÚJB může použít legislativní nástroje k rozhodnutí o dalším postupu a zajištění radioaktivní látky. Je zjišťován původní vlastník opuštěného zdroje. Pokud tento není nalezen do 60 dnů, vlastníkem opuštěného zdroje se stává Česká republika. Pravidla pro úhradu nákladů spojených s vyhledáváním, bezpečným předáním, skladováním, přípravou na další využití nebo zneškodněním opuštěného zdroje stanoví § 91 zák. č. 263/2016 Sb., atomový zákon. Pravidla pro úhradu nákladů spojených s vyhledáváním, bezpečným předáním, skladováním, přípravou na další využití nebo zneškodněním nalezeného jaderného materiálu stanoví § 174 zák. č. 263/2016 Sb., atomový zákon.

SÚJB ve spolupráci s SÚJCHBO zajišťuje identifikaci a likvidaci látek případně zařízení, u kterých je důvodné podezření, že by mohly splňovat definici chemických zbraní. SÚJB dále rovněž zajišťuje provedení likvidace materiálů a věcí, o kterých se lze domnívat, že mohou být bakteriologickou (biologickou) nebo toxinovou zbraní, nebo že mohou obsahovat vysoce rizikové nebo rizikové biologické agens nebo toxiny (nevztahuje se na odpad vykazující nebezpečnou vlastnost HP 9 - infekční).

3. Obnovovací práce

Obnovovací práce již neprobíhají v režimu zákona o IZS a nejsou předmětem této typové činnosti jakožto dokumentu vymezujícího úkoly pro složky IZS při společném zásahu:

- a) Obnovovací práce následují po ukončení záchranných a likvidačních prací, kdy velitel zásahu provedl předání místa zásahu oprávněné osobě za účelem provedení obnovy území či prostoru;
- b) Za koordinaci obnovovacích prací odpovídá vlastník, může být zastoupen uživatelem nebo správcem objektu, je-li znám. Není-li znám, je objekt zajištěn složkami IZS proti neoprávněnému vniknutí cizích osob a zabezpečen tak, aby neohrožoval své okolí. Způsob provedení je blíže popsán v Listu jednotek PO¹⁸;

¹⁸ Dle ustanovení v § 10 odst. 5 písm. e) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a dle § 30 písm. d) vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

- c) Na obnovovacích pracích se podílejí také krajský úřad (v případě obnovovacích prací většího rozsahu), odborné firmy zajišťující měření kontaminace, monitoring, dekontaminaci objektu, sanaci, odvoz nebezpečného či dekontaminovaného materiálu do zařízení k tomu určenému, případně další odborně způsobilé osoby a firmy dle povahy sanovaného objektu či pozemku. V případě potřeby poskytuje ČIŽP konzultace;
- d) Cílem je uvedení objektu či místa do stavu, kdy již nepředstavuje ohrožení pro své okolí. Zjišťuje se kontaminace nebezpečnými látkami v prostoru samotného nelegálního skladu, v celém objektu a hodnotí se možný vliv na okolní zástavbu (vybavení objektu, omítky, zdivo atd.). S tím souvisí zejména vyhodnocení vlivu možné kontaminace nebezpečnými látkami na lidské zdraví a na životní prostředí. Sanace prostor se řídí doporučením Státního zdravotního ústavu;
- e) Legislativním rámcem je především zákon o odpadech, zákon o ochraně veřejného zdraví, vodní zákon a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů;
- f) Výsledkem obnovovacích prací je sanovaný objekt a potvrzení příslušné odborně způsobilé osoby provádějící sanaci, že objekt byl úspěšně/neúspěšně sanován.

4. Ochrana zasahujících v místě zásahu¹⁹

Podle druhu nebezpečí v místě zásahu a také v průběhu zásahu určuje velitel zásahu adekvátní způsob ochrany zasahujících osob. Pokud nelze identifikovat druh nebezpečí a jedná se o prvotní průzkum na místě zásahu, je nutné využít maximálně možný stupeň ochrany povrchu těla a dýchacích cest. Složkám IZS a dalším osobám podílejícím se na záchranných a likvidačních pracích (např. pracovníci ČIŽP), které nedisponují účinnými ochrannými prostředky, a je nutná jejich činnost v nebezpečné zóně, poskytnete OOP HZS kraje.

Účinná ochrana spočívá nejen ve správné volbě ochranných prostředků, ale rovněž ve stanovení režimových opatření práce v nebezpečné zóně s ohledem na pravidelné střídání zasahujících, pracujících v nebezpečné zóně, na dodržování zásad pohybu osob v kontaminovaném prostředí, na dekontaminaci a na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci po návratu ze zásahu:

- a) Při stanovení stupně ochrany zasahujících využívá velitel zásahu v případě potřeby informační podporu technika chemické služby, pracovníka chemické laboratoře HZS ČR nebo spolupracuje s krajským operačním a informačním střediskem.
- b) Stupeň ochrany zasahujících v prostředí s výskytem nebezpečných látek (NL) je určen druhem dýchací techniky a typem protichemického ochranného oděvu.
- c) V prostředí výskytu NL je nejvyšším stupněm ochrany zasahujících plynotěsný protichemický ochranný oděv typ 1a)²⁰ v kombinaci s izolačním dýchacím přístrojem vzduchovým²¹ nošeným uvnitř oděvu. V případě nelegálního skladu nebezpečných

¹⁹ Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 6/2017, kterým se vydává Řád chemické služby Hasičského záchranného sboru České republiky.

²⁰ ČSN EN 943-1+A1 Ochranné oděvy proti nebezpečným pevným, kapalným a plyným chemikáliím včetně kapalných a pevných aerosolů - Část 1: Požadavky na účinnost protichemických ochranných oděvů typ 1 (plynotěsných).

²¹ ČSN EN 137 Ochranné prostředky dýchacích orgánů - Autonomní dýchací přístroje s otevřeným okruhem na tlakový vzduch s obličejovou maskou - Požadavky, zkoušení a značení.

látek a odpadů, kdy v důsledku nepořádku a nedostatku prostoru hrozí nebezpečí úniku NL pohybem v objemných ochranných oděvech typu 1a), se za nejvyšší stupeň ochrany považuje rovněž jednorázový protichemický ochranný oděv typu 3²² v kombinaci s izolačním dýchacím přístrojem vzduchovým²¹, nošeným vně oděvu v kombinaci s holínkami nebo protichemickou obuví a dvěma páry protichemických rukavic. Oděv je utěsněn důkladným zalepením izolační páskou.

- d) V prostředí nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů je nejnižším stupněm ochrany protichemický ochranný oděv typu 4²² (těsný proti postřiku) v kombinaci s holínkami nebo protichemickou obuví, dvěma páry protichemických rukavic a obličejovou maskou s kombinovaným filtrem (nejméně ABEK-Hg-P3)²³. Oděv je utěsněn důkladným zalepením izolační páskou.
- e) Polomasky jsou povoleny, jsou-li opatřeny filtry srovnatelnými s filtry uvedenými v bodě d); lze je použít jen v kombinaci s těsnými ochrannými brýlemi.
- f) Roušky a respirátory jsou zakázány, protože nedisponují žádnou protichemickou ochrannou.
- g) V případě výskytu více druhů NL se stupeň ochrany stanovuje podle nejnebezpečnější z nich. Není-li možné určit druh NL, nebo posoudit riziko vyplývající z požárně technických charakteristik NL, nařizuje velitel zásahu nejvyšší možný stupeň ochrany, přičemž bere v úvahu i charakter objektu a možnost bezpečného pohybu v něm. O nebezpečnosti chemických látek rozhoduje jejich:
- výbušnost, hořlavost, reaktivita a stabilita, oxidační vlastnosti, žíravost, radioaktivita a toxicita,
 - množství, koncentrace, skupenství,
 - zchovalost a stav obalů, ve kterých jsou NL uloženy (plast, ocel, papír, kompozit, otevřené, uzavřené, natlakované, rozpuštěné apod.),
 - charakter místa zásahu (rozloha, členitost, vlhkost, podlaží, uzavřenost apod.).
- h) Na základě prvotního průzkumu nařizuje velitel zásahu případný nižší stupeň ochrany s ohledem na míru nebezpečí, charakter pracovní činnosti a její dobu.

Při předání místa zásahu viz kapitola č. 6 písm. c) musí být oprávněná osoba vyzrozuměna o nebezpečí na místě zásahu, organizačních opatřeních na ochranu zdraví a životů (omezení vstupu do určitých míst nebo prostor apod.) a o doporučených ochranných pomůckách v prostorech, kde se nebezpečné látky nachází.

²² ČSN EN 14605+A1 Ochranný oděv proti kapalným chemikáliím - Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím se spojí mezi částmi oděvu, které jsou nepropustné proti kapalinám (typ 3) nebo nepropustné proti postřiku ve formě spreje (typ 4) a zahrnující prostředky poskytující ochranu jen části těla (typy PB [3] a PB [4]).

²³ ČSN EN 14387+A1 Ochranné prostředky dýchacích orgánů - Protiplynové a kombinované filtry - Požadavky, zkoušení a značení. ČSN EN 143 Ochranné prostředky dýchacích orgánů - Filtry proti částicím - Požadavky, zkoušení a značení.

5. Poskytování informací o mimořádné události spojené s nálezem nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů

Ve věcech podávání informací z místa zásahu velitel zásahu:

- a) Stanoví místo pro podávání informací; určí příslušné osoby, které podávají informace; v případě, že se jedná o podezření ze spáchání trestného činu, je k podávání informací ve věcech šetření příslušná pouze PČR;
- b) Odpovídá za informování sdělovacích prostředků o záchranných a likvidačních pracích a opatřeních na ochranu obyvatelstva;
- c) Může využít tisková pracoviště a mluvčí jednotlivých složek IZS a dotčených orgánů, kteří čerpají informace z místa MU s cílem sjednotit objektivní informace vůči všem veřejným a jiným sdělovacím prostředkům. Je důležité, aby byla koordinace poskytování informací tiskovými mluvčími IZS. Za koordinaci odpovídá VZ;
- d) Vydává souhlas k pořízení fotodokumentace a video záznamů z místa MU.

6. Časové vymezení společného zásahu řešeného podle této typové činnosti

- a) Za začátek zásahu se považuje okamžik, kdy došlo na základě oznámení a jeho vyhodnocení příslušným operačním střediskem základní složky IZS nebo na žádost příslušníka HZS ČR nebo Policie ČR z místa mimořádné události k aktivaci jiné složky IZS.
- b) O ukončení zásahu rozhoduje velitel zásahu v těchto případech:
 - a. oznámení se ukázalo být plané,
 - b. jsou ukončeny záchranné, likvidační práce a další součinnost složek IZS již není potřeba,
 - c. další činnosti na místě zásahu mají charakter obnovovacích prací (např. sanace kontaminovaného zdiva budov, zemin, podzemních vod) a jsou řízené nebo objednané orgány veřejné správy nebo samosprávy formou uložení opatření k nápravě závadných stavů.
- c) Pokud je nutné zabezpečit dohled nad místem, kde jednotky požární ochrany zasahovaly, provede velitel zásahu předání místa zásahu vlastníku nebo jiné oprávněné osobě. Pokud tak nelze ihned učinit, velitel zásahu zabezpečí po dobu hrozícího nebezpečí dohled nad místem zásahu.

Nechce-li nebo nemůže-li dotčená osoba místo zásahu převzít nebo není na místě zásahu přítomna, velitel zásahu uvede tuto skutečnost v „Záznamu o předání místa zásahu“. Současně si nechá uvedenou skutečnost potvrdit podpisem třetí přizvané osoby (Policie ČR, člen zastupitelstva obce) v místě určeném k podpisu dotčené osoby nebo na druhé straně „Záznamu o předání místa zásahu“²⁴.

²⁴ Bojový řád jednotek požární ochrany, metodický list číslo 10 kapitoly O.

7. Očekávané zvláštnosti

- a) Z důvodu neodborného a nesystematického způsobu uložení nebezpečných látek a odpadů v objektech vzniká vysoké riziko vzniku požáru skladu, výbuchu výbušných látek a předmětů, hořlavých látek nebo třaskavin a následný únik toxických látek s možností intoxikace parami nebo plyny a zplodinami hoření. Synergické efekty uvedených rizik mohou způsobit řetězovou reakci;
- b) Reálné ohrožení životů a zdraví obyvatelstva v blízkosti objektu žijících nebo se nacházejících;
- c) Riziko pro zasahující složky, které by na místě mimořádné události zasahovaly z jiného důvodu (např. požár, otevření uzavřených prostor, tlakové láhve, výbušné látky);
- d) Absence písemné dokumentace k nebezpečným látkám nebo odpadu;
- e) Mediální zájem;
- f) Nutnost kooperace několika správních orgánů zejména s ohledem na rozsah mimořádné události, nutnost koordinace záchranných a likvidačních prací na strategické úrovni hejtmánem nebo starostou obce s rozšířenou působností, lze uvažovat i o vyhlášení krizového stavu pro dané území (stavu nebezpečí);
- g) Velká časová náročnost na likvidaci nebezpečných látek a odpadů především ve smyslu třídění, identifikace, evidence, inventarizace, bezpečné manipulace, zajištění (do bezpečných obalů), transportu a odstranění nebezpečných látek nacházejících se v dané lokalitě;
- h) Možný výskyt výbušných látek, třaskavin a nástražných výbušných systémů;
- i) Vysoké finanční náklady;
- j) Komplikované řešení při absenci původce;
- k) Reálné ohrožení životního prostředí (úniky do vodních toků, spodních vod, kanalizační apod.).

8. Využitelné síly a prostředky

A. Jednotky požární ochrany, zejména:

- a) jednotky HZS krajů,
- b) chemické laboratoře HZS ČR,
- c) Záchranný útvar HZS ČR,
- d) jednotky sboru dobrovolných hasičů (SDH) obcí předurčené a vybavené pro zásah s výskytem nebezpečných látek,
- e) jednotky HZS podniků.

B. Policie ČR;

C. Strážníci obecních a městských policií;

D. Výjezdové skupiny poskytovatelů zdravotnické záchranné služby krajů (dále jen „ZZS“);

E. Vodoprávní úřady obcí, obcí s rozšířenou působností a krajů;

F. Česká inspekce životního prostředí - oblastní inspektoráty;

G. SÚJB, SÚJCHBO, SÚRO;

H. Krajské hygienické stanice;

I. Právnícké a podnikající fyzické osoby poskytující věcnou nebo osobní pomoc podle zákona o IZS, které byly k jejímu poskytnutí vyzvány na základě jejich specializace (nebezpečné látky apod.), s odbornou způsobilostí k nakládání s nebezpečnými odpady;

J. Místní služby (například technické služby obce, provozovatelé sběrných dvorů, správci kanalizací, provozovatelé ČOV, správci vodních toků apod.);

Schvaluji: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA
Generální ředitel HZS ČR

v.r.

 Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	Společný list složek integrovaného záchranného systému - příloha č. 1
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případě nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 4	Počet příloh: 0

Doporučení pro obce pro případ nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů

Tato příloha má napomoci obcím a starostům obcí, na jejichž území došlo k nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů, nepovolených venkovních skládek s předpokládanými nebezpečnými látkami, včetně nálezů nebezpečných odpadů po nelegální výrobě omamných a psychotropních látek (OPL), např. volně v přírodě.

K odhalení nelegálních skladů nebezpečných látek a odpadů dochází většinou náhodně na základě podnětů z okolí (např. stížnosti obyvatel) nebo projevem důsledku neoprávněného nakládání (např. únik nebezpečných látek do vodního zdroje, kanalizace, nález podezřelých předmětů volně v přírodě, zápach, požár). Tento dokument sumarizuje pravomoci nejen obce, ale především pravomoci dalších subjektů při řešení nastalé situace.

A. V případě bezprostředního ohrožení životů a zdraví občanů, zvířat a životního prostředí (např. jedná-li se o únik neznámých látek, nález podezřelých neznámých předmětů, jako jsou odpadní nádoby, chemikálie označené i neoznačené, apod.) vždy kontaktovat složky IZS¹, např. HZS ČR (150, 112) nebo Policii ČR (158), případně nebo městskou policii (156).

Další postup v případě bezprostředního ohrožení je dán touto typovou činností složek IZS. Jsou prováděny záchranné a likvidační práce dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o IZS). Velitelem zásahu je určený příslušník HZS ČR s právem přednostního velení, který k provedení záchranných a likvidačních prací povolává další složky IZS a subjekty (zejména Policii ČR, ČIŽP, SÚJB, vodoprávní úřady, orgány za oblast odpadů a životního prostředí OÚ, OÚ ORP, KÚ, správce vodních toků, správce kanalizací, majitele objektu/pozemku, orgán ochrany veřejného zdraví apod.). O uskutečnění nálezů vždy velitel zásahu informuje také starostu dotčené obce, který je povolán na místo zásahu a stává se zpravidla součástí štábu velitele zásahu. Velitel zásahu starostu informuje o postupu a možných rizicích vyplývajících z dané mimořádné události.

¹ Dle § 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který definuje mimořádnou událost.

Po provedení záchranných a likvidačních prací předává velitel zásahu místo vlastníkovi, případně uživateli nebo správci objektu nebo pozemku, pokud nelze, pak územně příslušné či odpovědné osobě stanovené obcí nebo ORP (tzv. **oprávněné osobě**) za účelem provedení odvozu nebezpečných látek ke zneškodnění nebo sanaci místa zásahu:

- Odborné odstranění nebezpečných látek, odpadů musí probíhat v příslušném a k tomu účelu povoleném zařízení k nakládání s odpady, v souladu se zákonem o odpadech, odborně způsobilou osobou (v případě potřeby možno konzultovat s ČIŽP, ORP nebo KÚ).
- Odvoz látek a odpadů ke zneškodnění (odstranění) - nakládka, samotná přeprava a vyložení identifikovaných, inventarizovaných a označených odpadů musí probíhat v souladu s legislativními předpisy, zákonem o odpadech a především přeprava nebezpečných odpadů musí být zanesena do Systému evidence přepravy nebezpečných odpadů (SEPNO), dále musí být dodržována mezinárodní úmluva o přepravě nebezpečných věcí ADR.

B. Jedná-li se o situaci, která **nevyžaduje bezprostřední zásah složek IZS**, je vhodné využít kompetencí orgánů ochrany životního prostředí v oblasti nakládání s odpady daných zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (zákon o odpadech), či ochrany povrchových nebo podzemních vod, které jsou vymezeny zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (viz odst. C a D).

Je-li majitelem nebo uživatelem zasaženého objektu/pozemku **fyzická osoba**, jsou možnosti kontroly a pravomoci státních a kontrolních orgánů značně omezené právem ochrany soukromí. Kompetence k uložení nápravných opatření a ukládání pokut fyzickým osobám má především OÚ, ORP a místně příslušný vodoprávní úřad, SÚJB.

V případě nemožnosti standardního vstupu orgánů státní správy do zasažených objektů nepodnikajících fyzických osob lze využít kompetencí stavebního úřadu, který má pravomoc prověřovat skutečný účel, ke kterému je daný objekt či stavba využíván, a zda daný účel je v souladu s povinnostmi spojenými s daným kolaudačním rozhodnutím. To v konečném důsledku vede k tomu, že pokud stavební úřad v rámci své kontrolní činnosti zjistí v objektu větší či velké množství nebezpečných odpadů a chemikálií, obratem uvědomí příslušný kontrolní úřad, který tak má podklad pro provedení vlastního šetření a sám může provést kontrolu například v součinnosti s Policií ČR. Tímto kontrolním úřadem se rozumí např. vodoprávní úřad (krajský úřad nebo úřad obce s rozšířenou působností).

Je-li majitelem nebo uživatelem zasaženého objektu/pozemku **právnícká a podnikající fyzická osoba**, mají kompetence k uložení nápravných opatření a ukládání pokut jak orgány výše uvedené, tak i ČIŽP. ČIŽP mj. zjišťuje nedostatky, jejich příčiny a důsledky pro životní prostředí a jejich původce, může ve specifikovaných případech ukládat opatření k odstranění a nápravě zjištěných nedostatků, upravit nebo omezit škodlivou činnost právníckých nebo fyzických osob podnikajících. Dále ukládá právníckým a fyzickým osobám podnikajícím pokuty za prokázané porušení stanovených povinností v oblasti životního prostředí a provádí kontrolu uložených opatření. Spolupracuje s ostatními orgány veřejné správy, s vodoprávním úřadem může spolupracovat na šetření příčiny havárie. Při provádění kontroly se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů (kontrolní řád).

C. Kompetence obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (OÚ ORP) vyplývající ze zákona o odpadech:

Možnosti řešení případů, kdy není zřejmé, kdo způsobil nezákonné soustředění odpadu, upravuje § 14 zákona o odpadech.

Pokud se vlastník pozemku dozví o nezákonně soustředěném odpadu na svém pozemku, je podle § 14 odst. 2 zákona o odpadech povinen oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu je odpad soustředěn.

Povinností obecního úřadu obce s rozšířenou působností je v případě, že se dozví o nezákonně soustředěném odpadu nacházejícím se v jeho správním obvodu, zjistit neprodleně vlastníka odpadu.

Pokud není možné zjistit osobu, která je za odpad odpovědná, vyzve obecní úřad obce s rozšířenou působností v souladu s § 14 odst. 4 zákona o odpadech vlastníka pozemku k odklizení odpadu a jeho předání do zařízení určeného pro nakládání s odpady ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení výzvy, přičemž obec může vlastníkovi pozemku poskytnout součinnost při odklizení odpadu a jeho předání do zařízení určeného pro nakládání s odpady. Vlastník pozemku nemá podle zákona o odpadech povinnost odpad odklidit, ale pokud tak neučiní, vystavuje se následujícímu postupu úřadu.

Pokud vlastník pozemku nezajistí odklizení odpadu a předání odpadu do zařízení určeného pro nakládání s odpady do 30 dnů ode dne doručení výzvy nebo v delší lhůtě stanovené ve výzvě, může obecní úřad obce s rozšířenou působností:

- a) uložit vlastníkovi pozemku, aby na vlastní náklady zabezpečil místo, kde se nachází nezákonně soustředěný odpad, proti dalšímu návozu odpadu,
- b) zabezpečit odpad, který ohrožuje životní prostředí, před únikem škodlivin do okolního prostředí, nebo
- c) nezákonně soustředěný odpad odklidit a předat do zařízení určeného pro nakládání s odpady.

OÚ (obec)

- může vlastníkovi pozemku poskytnout při odklizení odpadu součinnost na dobrovolné bázi, obce nemají dány v této oblasti kompetence ze zákona o odpadech, doporučuje se vždy kooperace s příslušným OÚ ORP,
- kontroluje u občanů, tj. fyzických osob nepodnikajících nakládání s komunálním odpadem dle zákona o odpadech a dodržování příslušných povinností dle vodního zákona.

Není-li původce znám nebo neexistuje, mohou orgány veřejné správy (obce, ORP, kraje) požádat o dotace v rámci aktuálně vypsanych programů SFŽP (Operační program životní prostředí opatření 1.6.8). Více informací lze získat na odboru Environmentálních rizik a ekologických škod MŽP ČR a na webu (https://www.mzp.cz/cz/operacni_program_zp).

D. Kompetence obcí vyplývající z vodního zákona

V případě havárie dle vodního zákona (tzn. mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod) přísluší řízení prací při zneškodňování havárií **vodoprávnímu úřadu**. Vodoprávní úřad uloží tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod nebo původci havárie, povinnost provést opatření k nápravě. Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. Pokud ten, komu byla uložena opatření, je neplní a hrozí nebezpečí z prodlení, zabezpečí opatření k nápravě vodoprávní úřad na jeho náklady (původce havárie). Nelze-li opatření k nápravě uložit a hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu ČIŽP. Opatření k nápravě může uložit právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající podle zvláštních právních předpisů, která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá. K tomuto účelu zřizuje kraj v rámci svého rozpočtu zvláštní účet.

E. Činnost orgánů činných v trestním řízení

Existuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu. Konkrétně se může jednat o poškození a ohrožení životního prostředí, poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti či neoprávněné nakládání s odpady², nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky³ nebo lze nezákonné jednání posuzovat dle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob⁴.

Úkony orgánů činných v trestním řízení (Policie ČR) probíhají souběžně s prováděnými záchrannými a likvidačními pracemi.

Při podezření na nedovolenou přeshraniční přepravu odpadu je nutná spolupráce a výměna informací s příslušným úřadem pro přeshraniční přepravu odpadů (odbor odpadů MŽP), který je zodpovědný za repatriaci odpadů (v případě znalosti odpovědných subjektů). Ve spolupráci s KÚ lze v těchto případech podle § 52 odst. 3 zákona o odpadech zajistit bezpečné uskladnění odpadů.

Schvalují: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA

Generální ředitel HZS ČR

v.r.

² § 293 až 298 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 281 až 286 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

 Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	List operačních středisek složek integrovaného záchranného systému
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případech nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022		Počet stran: 3
		Počet příloh: 0

Úkoly operačních středisek složek IZS

Úkoly operačního řízení plní:

- A. Operační a informační středisko IZS místně příslušného kraje (dále jen „KOPIS“), kterým je místně příslušné operační a informační středisko hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“);
- B. Celostátní operační a informační středisko IZS, kterým je národní operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR (dále jen „NOPIS“)¹;
- C. Integrované operační středisko místně příslušného krajského ředitelství PČR (dále jen „IOS KŘ PČR“);
- D. Operační středisko operačního odboru Policejního prezidia ČR („dále jen OS PP ČR“);

Operačního řízení zásahu se dále mohou účastnit:

- E. Zdravotnické operační středisko poskytovatele zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZOS ZZS“);
- F. Operační centrum Generálního ředitelství cel (dále jen „OC GŘ cel“);
- G. Operační středisko nebo stálá služba místně příslušné obecní policie, je-li zřízena;
- H. Kontaktní místa vodoprávních úřadů;
- I. Kontaktní místa České inspekce životního prostředí;
- J. Styčné místo Státního úřadu pro jadernou bezpečnost;
- K. Kontaktní místa správců kanalizací;
- L. Kontaktní místa správců vodních toků;
- M. Kontaktní místa či dispečinky specializovaných firem na likvidaci nebezpečných látek.

¹ Dle § 5 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obecné i zvláštní úkoly operačních středisek

A. Společné úkoly KOPIS a IOS KŘ PČR:

- Předávají si vzájemně informace o mimořádné události a vysílají síly a prostředky na místo události;
- Spolupracují při řešení mimořádných událostí;
- Vyžadují potřebné informace od státních orgánů, orgánů samosprávy apod. na příslušné úrovni a rovněž zpětně poskytují těmto subjektům vlastní získané informace;
- Poskytují veliteli zásahu informační podporu na místo zásahu, vysílají síly a prostředky na základě jeho požadavků;
- Provádí prvotní vyrozumění představitelů orgánů veřejné správy (starosta obce, primátor města, hejtmán kraje) a dalších orgánů kompetentních k řešení mimořádné události.

B. Úkoly KOPIS:

- Vyhodnocuje tísňovou komunikaci na jednotném evropském tísňovém čísle 112 a národním tísňovém čísle 150 a na jejich základě posoudí potřebu výjezdu jednotek PO nebo předá informace příslušné základní složce IZS;
- Povolá na místo zásahu jednotky PO, výjezdovou skupinu chemické laboratoře HZS ČR a dále Policii ČR, ZZS a ostatní složky IZS podle požadavků velitele zásahu a v souladu s poplachovým plánem IZS kraje;
- Zabezpečuje informování dotčených institucí a orgánů pro koordinaci záchranných a likvidačních prací (územní orgány státní správy a samosprávy, především vodoprávní úřady, oblastní inspektorát ČIŽP, správce kanalizací, správce vodních toků);
- Organizuje mezikrajskou pomoc v rámci HZS ČR v případě speciálních technických činností;
- Průběžně informuje NOPIS a jeho prostřednictvím vyžaduje speciální techniku, věcné prostředky a další subjekty nad rámec poplachového plánu IZS kraje (např. SÚJB, ZÚ HZS ČR).

C. NOPIS:

- Na základě žádosti KOPIS provádí povolání speciální techniky (např. Záchranného útvaru HZS ČR) dle Ústředního poplachového plánu IZS;
- Vysílá výjezdovou skupinu chemické laboratoře HZS ČR na základě žádosti KOPIS HZS kraje, který nezřizuje chemickou laboratoř HZS ČR;
- Dle charakteru a rozsahu události provádí vyrozumění dalších subjektů (SÚJCHBO, SÚJB, Ředitelství ČIŽP, hlavní hygienik ČR, SITCEN MV, OS PP ČR, případně SOC MO).

D. Úkoly operačních středisek Policie ČR:

- **IOS KŘ PČR:**

- Přijímá výzvy na lince tísňového volání 158 nebo z pracoviště TCTV 112 a činí neodkladná opatření za využití jednotné systémové informační a technologické a komunikační platformy JITKA;
- Zajišťuje povolání a nasazení hlídek Policie ČR (obvodní oddělení, zásahové jednotky);
- Koordinuje činnost zasahujících hlídek Policie ČR a udržuje s nimi pravidelné spojení;
- Úzce spolupracuje s operačními středisky základních a ostatních složek IZS a podpůrných partnerů na úrovni příslušného kraje;
- Zabezpečuje pracovníka pro styk s veřejností, popř. předává nezbytné informace odboru tisku a prevence příslušného krajského ředitelství Policie ČR.

- **OS PP ČR:**

- Koordinuje policejní opatření a policejní akce přesahující rámec plnění úkolů IOS KŘ PČR;
- Komunikuje průběžně s ostatními operačními středisky IZS a orgány krizového řízení a reaguje podle možností na jejich požadavky;
- Zajišťuje povolávání a nasazení speciálních sil a prostředků Policie ČR.

Schvalují: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA
Generální ředitel HZS ČR

v.r.

	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	List velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případě nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 5
		Počet příloh: 0

Souhrn doporučených činností velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému¹ (kontrolní list)

Velitelem zásahu při řízení záchranných a likvidačních prací při nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů je velitel jednotky PO, zpravidla příslušník HZS ČR, nebo příslušný funkcionář HZS ČR s právem přednostního velení.

Doporučený postup	Zahájeno	Splněno
1. Prvořadá opatření		
1.1. Průzkumem (prvotním) zjistit:		
<ul style="list-style-type: none"> • Převzetí místa zásahu (v případě, kdy je na místě jiná složka IZS, např. Policie ČR) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Nahlásit změnu VZ na KOPIS 		
<ul style="list-style-type: none"> • Přítomnost osob a zvířat v nebezpečné zóně a provést jejich evidenci (osobní údaje, bydliště, spojení aj.) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Počet dotčených osob a přítomnost nežádoucích osob v místě zásahu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Únik nebezpečných látek do okolí 		
<ul style="list-style-type: none"> • Přítomnost hořlavých plynů a par, výbušných látek a NVS, toxických látek a tlakových lahví 		
<ul style="list-style-type: none"> • Přítomnost radioaktivních látek 		
<ul style="list-style-type: none"> • Množství a druh nebezpečných látek v objektu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Způsob uložení, velikost a druh obalů s ohledem na možné reakce 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stav stavebních konstrukcí a inženýrských sítí 		

¹ Pozn. Nejedná se o chronologický postup, jednotlivé činnosti mohou být prováděny současně.

1.2. Provést opatření k záchraně osob a zvířat a uzavřít místo		
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana zasahujících (stanovit ochranné prostředky a režimová opatření) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit a vymežit nebezpečnou a vnější zónu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit priority jednotlivých záchranných prací (záchrana osob a zvířat z nebezpečné zóny, hašení případných požárů, zamezení úniků a dalšího šíření nebezpečných látek, vyloučení zdrojů zapálení, apod.) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Zvážit, případně provést evakuaci osob a zvířat z míst předpokládaných účinků MU 		
<ul style="list-style-type: none"> • Zvážit, případně provést varování obyvatel v ohroženém území 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit bezpečnostní uzávěry na hranici vnější zóny včetně režimu na uzávěrách (uložit Polici ČR provést úplnou uzávěru hranic vnější zóny a regulovat dopravu mimo místo zásahu s vytvořením dopravního koridoru pro příjezd zásahové techniky) 		
<ul style="list-style-type: none"> • Zakázat nebo omezit vstup nezúčastněným osobám do místa zásahu 		
1.3. Podle okolností prostřednictvím KOPIS zajistit přivolání specializované pomoci (např. výjezdové skupiny chemických laboratoří HZS ČR, jednotky předurčené pro zásahy na havárie s nebezpečnou látkou, opěrné body s rozšířenou detekcí nebezpečných látek, SÚJB, SÚJCHBO, OOVZ, ČÍŽP, orgány veřejné správy a krizového řízení)		

2. Stanovit celkovou organizaci místa zásahu	Zahájeno	Splněno
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit vhodný nástupní a týlový prostor pro soustředění sil a prostředků složek IZS 		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozdělit místo zásahu na sektory a úseky s charakteristickým nebezpečím, určit jejich velitele a přidělit do nich odpovídající síly a prostředky složek IZS 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit dekontaminační prostor a místa vstupů a výstupů zasahujících osob do/z nebezpečné zóny 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit způsob dekontaminace a zásady hygieny práce, stravování a odpočinku po ukončení činnosti v nebezpečné zóně 		
<ul style="list-style-type: none"> • Zjistit a zorganizovat nakládání s odpady po dekontaminaci 		
<ul style="list-style-type: none"> • Zřídit velitelské stanoviště, příp. štáb velitele zásahu, informovat o základní taktice dotčené velitele a možných nebezpečích v místě zásahu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Prostřednictvím KOPIS zajistit informování dotčeného starosty, případně dalších orgánů veřejné správy (ČIŽP, vodoprávní úřad, správce vodního toku, povodí, kanalizací), v případě potřeby zajistit jejich přivolání na místo zásahu a začlenění do štábu velitele zásahu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Prostřednictvím Policie ČR zjistit majitele objektu, pozemku a zajistit jeho přivolání na místo události 		
<ul style="list-style-type: none"> • Podle rozsahu a složitosti řešené MU požádat o koordinaci záchranných a likvidačních prací na strategické úrovni starostu ORP nebo hejtmana 		
<ul style="list-style-type: none"> • Stanovit místo a určit osoby pro styk se sdělovacími prostředky 		
<ul style="list-style-type: none"> • Provádět dokumentaci místa zásahu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Informovat obvyklým způsobem KOPIS o stanoveném postupu 		

3. Postup činnosti při provádění záchranných a likvidačních prací	Zahájeno	Splněno
<ul style="list-style-type: none"> Zajistit poskytnutí první pomoci zraněným osobám, povolání výjezdové skupiny ZZS prostřednictvím KOPIS 		
<ul style="list-style-type: none"> Zajistit posloupnost použití detekčních a analytických přístrojů s ohledem na bezpečnost zásahu (nebezpečí iniciace výbušných látek, např. organické peroxidy při detekční činnosti), a úspěšnost prováděné identifikace nebezpečných látek, popř. stanovení jejich koncentrace 		
<ul style="list-style-type: none"> Poskytovat OOP, případně dohled (jištění) spolupracujícím složkám 		
<ul style="list-style-type: none"> Zajistit třídění, identifikaci, evidenci a bezpečnou manipulaci s nebezpečnými látkami 		
<ul style="list-style-type: none"> Zajistit odběr vzorků pro analýzu v chemické laboratoři pro potřebu získání dalšího důkazního materiálu nebo nepodařilo-li se identifikovat NL, nebo identifikace nebyla jednoznačná 		
<ul style="list-style-type: none"> Spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení ve věci zajištění stop a důkazů trestné činnosti 		
<ul style="list-style-type: none"> Spolupracovat s orgány veřejné správy (především ČIŽP a vodoprávní úřady), především při odběru vlastních vzorků, zapůjčení OOP apod. 		
<ul style="list-style-type: none"> Zajistit dekontaminaci zasahujících osob a věcných prostředků 		
<ul style="list-style-type: none"> Poučit všechny zasahující v rámci bezpečnostního pohovoru (dle BR ML L2) o skutečnosti, že v případě zhoršení zdravotního stavu mají vyhledat lékaře, kterého by měli upozornit na možnou souvislost zdravotního stavu se zásahem v místě s výskytem nebezpečných látek 		

Doporučený postup	Zahájeno	Splněno
<ul style="list-style-type: none"> • V případě poškození životního prostředí konzultovat s OŽP, OOVZ, vodoprávním úřadem, správci vodních toků, správci kanalizací, zástupcem obce a místně příslušného ORP, popř. SÚJB, typ sanace, v případě neodkladnosti prostřednictvím KOPIS přímo vyžadovat příslušnou věcnou pomoc 		
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce při zajištění přepravy NL k likvidaci/ dočasnému uskladnění; V případě NVS či výbušných látek musí být provedeno pod vedením pyrotechnické služby PČR 		
<ul style="list-style-type: none"> • Předat místo zásahu vlastníku objektu nebo jiné oprávněné osobě, případně místo zásahu označit dle přílohy č. 1 Společného listu (tabulka nebezpečná oblast) 		

Schvaluji: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA
Generální ředitel HZS ČR

v.r.

 Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	List jednotek požární ochrany
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případě nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 4	Počet příloh: 1

Úkoly a činnosti jednotek PO

A. Úkoly a činnosti jednotek PO u mimořádné události v případě nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů v návaznosti na společný list složek IZS:

- Velitelem zásahu** je velitel jednotky HZS ČR s právem přednostního velení; Případné převzetí velení zásahu od jiné složky IZS tuto skutečnost neprodleně oznamuje velitel zásahu na KOPIS;
- Uzavření** místa události, vytýčení vnější a nebezpečné zóny, nástupního prostoru pro jednotky PO a složky IZS. Při uzavření místa zásahu se spolupracuje s Policií ČR;
- Zajištění prostřednictvím KOPIS **vyrozumění** Policie ČR a dotčených orgánů veřejné správy (obec, na jejímž území se nelegální sklad nebezpečných látek a odpadů nachází, orgány ochrany životního prostředí ORP, správce vodního toku, povodí, kanalizací, vodoprávní úřad, ČIŽP, Celní správa ČR atd.) a majitele pozemku; V případě výskytu radioaktivních látek oznámit tuto skutečnost na styčné místo SÚJB;
- Zajištění **koordinace** postupu složek IZS, dotčených orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob nezbytných pro provádění záchranných a likvidačních prací na místě zásahu, zřízení štábu velitele zásahu;
- Zajištění **bezpečného průzkumu místa nálezu** z hlediska protipožárních opatření, vyloučení zápalných zdrojů a výskytu NVS (ve spolupráci s PČR), ochrany osob před účinky nebezpečných látek, jejich identifikace a zamezení případných úniků do životního prostředí. **Činnost jednotek PO a organizace místa zásahu probíhá v souladu s Bojovým řádem jednotek požární ochrany, příslušné metodické listy kapitoly L - Nebezpečné látky a N - nebezpečí.**

Jde zejména o tyto činnosti:

- důkladný průzkum místa zásahu;
- v případě úniku NL zjistit ohrožení obyvatel a životního prostředí;
- bezpečnostní pohovor: zajištění bezpečného režimu práce a způsobu ochrany zdraví při práci pro zasahující jednotky a složky IZS (OOP, režimová opatření, střídání pracovníků, dekontaminace zasahujících osob apod.). **Zasahujícím členům složek IZS, kteří nedisponují**

ochrannými prostředky, je poskytnout, pokud zasahují v nebezpečné zóně; před vlastním tříděním a identifikací látek zdůraznit rizika, která jsou potenciálně možná, např. iniciace výbušných látek laserem Ramanova spektrometru, citlivost některých látek na zvýšenou teplotu nebo mechanický náraz apod.;

- identifikace - jde o určení chemické identity na místě zásahu nebo v jeho okolí, popř. odebrání vzorku odborně způsobilou osobou s vypracováním dokladu o odběru vzorku s následnou chemickou analýzou ve stacionární chemické laboratoři;
- třídění nebezpečných látek - na základě identifikace látky zařazení do skupin dle nebezpečných vlastností a dále rozdělení nebezpečných látek na skupiny:
 - i. stopy zajištěné Policií ČR při vyšetřování trestné činnosti - zajištění odvozu do provizorního skladu NL (sklad Policie ČR),
 - ii. skupiny NL zajištěné při průzkumu spadající do gesce trestního zákona, např. zdroje IZ dle zákona č. 263/2016 Sb., bojové chemické látky dle zákona 19/1997 Sb. a jedy dle NV 467/2009 Sb., (uznané sklady, sklady PČR, provizorní sklad NL),
 - iii. skupiny NL zajištěné pro analýzu ve stacionární chemické laboratoři HZS ČR, Policie ČR nebo Celní správy ČR (potvrzení identifikace nebo analýza látek, které se nepodařilo identifikovat na místě zásahu),
 - iv. skupina NL, která zůstane na místě zásahu,
 - v. skupina NL zajištěná z bezpečnostních důvodů k okamžité likvidaci (např. výbušniny).
- dokumentace - označení obalu číslem vzorku, který byl odebrán, a následné zaevidování do seznamu, který slouží pro potřeby Policie ČR. Součástí této činnosti je i fotodokumentace;
- manipulace - přemístění, respektive zpřístupnění obalů s neznámým obsahem pro potřeby jejich bezpečné identifikace či inventarizace. Manipulace musí být bezpečná nejen s ohledem na mechanické přesuny, ale rovněž s ohledem na shromažďování látek na jednom místě a eliminaci potenciální nežádoucí chemické reakce;
- umístění nebezpečných látek do bezpečných obalů - jde o umístění nevyhovujících, často poškozených obalů do vhodných náhradních obalů, které odpovídají prostředkům pro bezpečnou přepravu a manipulaci. V případě nebezpečných látek v kapalném skupenství jejich přelití do nevyhovujících nádob či obalů do odpovídajících sběrných nádob. V případě plynných látek v tlakových lahvích jde o kontrolu tlakových lahví, popř. jejich přemístění do bezpečnostní transportní plynotěsné komory určené pro přepravu zejména tlakových lahví s neznámým obsahem nebo jejich umístění pro krátkodobou izolaci, případně pro přepravu nebezpečných látek. Tyto transportní plynotěsné komory mají k dispozici všechny chemické laboratoře HZS ČR a SÚJCHBO;
- další činnosti, jako např. zajištění dalších stop, označení zvláště nebezpečných oblastí;

- f) Poskytnutí první pomoci zraněným osobám a přivolání zdravotnické záchranné služby prostřednictvím KOPIS;
- g) Provádění dekontaminace zasahujících složek, popř. obyvatelstva nebo techniky;
- h) Spolupráce s orgány činnými v trestním řízení při zajištění stop a důkazů trestné činnosti;
- i) Spolupráce s orgány veřejné správy, které mají kompetence k uložení nápravných opatření a ukládání pokut za přestupky (především ČIŽP a vodoprávní úřady), především umožnit jim odebrat vlastní vzorky, případně jim asistovat při odběru z míst vyžadujících nadstandardní OOP;
- j) Provádění opatření na ochranu obyvatelstva ohroženého negativními účinky mimořádné události, např. provedení evakuace;
- k) Provádění dokumentace místa zásahu (foto, video, drony), pokud to není v rozporu s taktikou zásahu na nebezpečnou látku.

B. Síly a prostředky jednotek PO:

- a) Jednotky HZS krajů, zejména opěrné body pro:
 - a. likvidaci havárií NL,
 - b. rozšířenou detekci NL (chemické laboratoře HZS ČR, HZS hl. m. Prahy),
 - c. dekontaminaci osob a techniky.
- b) Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí;
- c) Jednotky HZS podniků;
- d) **Požární technika** pro zásah na nebezpečné látky:
 - a. cisternová automobilová stříkačka (CAS),
 - b. technický automobil chemický (TA-CH) nebo kontejner technický chemický (KT-CH),
 - c. technický automobil chemický - detekce (TA-CH-detekce) nebo technický automobil chemický - průzkum (TA-CH-průzkum),
 - d. speciální technika (např. ZÚ HZS ČR).
- e) **Věcné prostředky** pro zásah na nebezpečné látky, příslušenství k uvedené požární technice:
 - a. detekční a analytické přístroje pro detekci a identifikaci neznámých chemických látek v plynném, kapalném a pevném skupenství, dozimetrické prostředky,
 - b. souprava pro odběr vzorků plynného, kapalného a pevného skupenství pro případ nutnosti provést analýzu ve stacionární chemické laboratoři,
 - c. stanoviště dekontaminace zasahujících (dekontaminační sprcha s příslušenstvím), stanoviště dekontaminace osob,
 - d. osobní ochranné prostředky v souladu s bodem 4 společného listu složek IZS,
 - e. náhradní tlakové láhve k izolačním dýchacím přístrojům vzduchovým,

- f. a dále např. elektrocentrála, čerpadla (sudové elektrické, ponorné kalové, ruční membránové) a hadice na nebezpečné látky, práškový hasicí přístroj, hasicí přístroj CO₂, průmyslový vysavač, přetlakový ventilátor, vysokotlaké mycí zařízení, dekontaminační, neutralizační a sorpční prostředky, sudy a nádrže, ucpávky a těsnící prostředky, záchytné a vytyčovací prostředky a armatury,
- g. týlové zabezpečení - týlový kontejner.

C. Předání místa zásahu

Po ukončení záchranných a likvidačních prací uvedených v bodě A provede velitel zásahu předání místa zásahu majiteli nebo jiné oprávněné osobě („dotčené osobě“).

Pokud se jednalo o požár, může velitel zásahu dotčené osobě nařídít nutná opatření k zamezení opětovného vzniku požáru.

Pokud se nejednalo o požár, může velitel zásahu dotčenou osobu písemně upozornit na skutečnosti, jejichž opomenutí by mohlo způsobit újmu na zdraví, majetku nebo životním prostředí (např. zamezení vstupu nepovolaným osobám).

Předání místa zásahu nenahrazuje opatření, jež jsou oprávněny ukládat dotčené orgány veřejné správy (ČIŽP, OÚ, ORP, OOVZ), jako je způsob likvidace odpadu, sanaci prostor atd.

V případech, kdy není oprávněnými osobami stanoven nebo následně proveden odvoz nebezpečných látek z místa zásahu a velitel zásahu vyčerpal všechny ostatní možnosti, provede jednotka PO označení nebezpečných oblastí s výskytem nebezpečné látky (vytyčovací červenobílou páskou s nápisem „NEVSTUPOVAT“) a umístění výstražné tabulky dle příslušné ČSN (nebezpečný odpad, případně tabulky s popisem rizika, hořlavost, toxicita apod.). Vzor tabulky je uveden v příloze č. 1 k listu jednotek PO.

Schvalují: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA

Generální ředitel HZS ČR

v.r.

 Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	List jednotek požární ochrany - příloha č. 1
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případech nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 1	Počet příloh: 0

Vzor výstražné tabulky označující nebezpečnou oblast s výskytem nebezpečných látek

Schvaluji: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA
 Generální ředitel HZS ČR
 v.r.

	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	List Policie ČR
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případech nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor listu: Policejní prezidium České republiky
Policie České republiky Číslo jednací: PPR-40566-6/ ČJ-2022- 990111	Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 3 Počet příloh: 0

Úkoly a činnosti Policie ČR

Plánované služební zákroky a služební úkony prováděné před vlastním společným zásahem složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) nejsou součástí tohoto listu, např. skryté sledování nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů a vyskytujících se osob.

Velitelem společného zásahu je příslušník HZS ČR s právem přednostního velení.

A. Úkoly a činnosti sil a prostředků Policie ČR při společném zásahu složek IZS při řešení mimořádné události související s nálezem nelegálního skladu či skládkou odpadů

Příslušníci Policie ČR (dále jen „policisté“), kteří se podílejí na zajištění rizikového prostoru nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů plní následující úkoly:

- Zabezpečují plnění úkolů uvedených v této typové činnosti v rámci společného zásahu složek IZS, které řídí a koordinuje velitel zásahu. Společnému velení však podléhají pouze síly a prostředky Policie ČR k zabezpečení nebo provedení záchranných a likvidačních prací.
- Souběžně se zásahem složek IZS mohou probíhat úkony prováděné Policií ČR.
- Zajištění kriminalisticky relevantních stop. Provádění identifikace a dokumentace důkazního materiálu a spolupráce při identifikaci, třídění a dokumentaci dalších nebezpečných látek, popř. odběru vzorků s vypracováním dokladu o odběru vzorku pro následnou chemickou analýzu ve stacionární chemické laboratoři.
- Vnímání prostoru nelegálních skladů a skládek jako zdroje četných rizik pro zasahující složky IZS, obyvatelstvo, nezúčastněné osoby nebo jiné osoby, které se na procesních úkonech podílejí nebo mají právo podílet (např. podezřelý, obhájce, nezúčastněná osoba, popř. další).
- Informování místně příslušného integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství Policie ČR.
- Stěžení a převoz osob omezených na osobní svobodě.
- Stěžení zajištěných stop a důkazního materiálu.
- Zajištění garantovaného odvozu důkazního materiálu (nebezpečných látek, zařízení skladu apod.).

- i) Velitel složky policie zajišťuje bezpečnost příslušníků a zaměstnanců přítomných složek IZS před ohrožením plynoucím z možného protiprávního jednání pachatelů a vede evidenci policistů, kteří se zúčastnili zásahu.
- j) Zásah řízený Policií ČR končí zajištěním pachatelů, stop a důkazů ze strany Policie ČR, předáním místa zásahu majiteli nebo uživateli objektu nebo složkám IZS k dalšímu řešení.
- k) Vyžaduje-li to situace na místě zásahu, bude další opatření řídit a složky IZS koordinovat velitel zásahu, příslušník HZS ČR, po dohodě s dalšími subjekty (HZS ČR, orgány obce, ČIŽP, specializované subjekty) a bude stanoven další postup směřující k zjištění druhu a množství zbylých přítomných nebezpečných látek, s ohledem na úroveň kontaminace místa nelegálního skladu či skládky, nutné sanační práce atd.

B. Policie ČR na místě zásahu dále plní zejména tyto úkoly:

- a) Chrání bezpečnost osob a majetku, vytvoří podmínky pro bezpečnou práci v nebezpečné zóně (bezpečnostní pohovor, OOP).
- b) Spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení.
- c) Monitoruje situaci v oblasti dopravy a pohybu osob v rámci výkonu služby.
- d) Spolupracuje při nakládání a odvozu dalšího zajištěného materiálu.
- e) Označuje oblasti se zvlášť nebezpečnými látkami (výbušné, toxické látky).
- f) Vyrozumí majitele objektu a zástupce obce o prováděných úkonech; poučení o rizicích spojených s přítomností nebezpečných látek a odpadů a kontaminace objektu případně i okolí nebezpečnými chemickými látkami, v koordinaci s velitelem zásahu.
- g) Sřeží přistavenou techniku v majetku složek IZS.
- h) Spolupracuje při dekontaminaci osob a techniky.
- i) Zajišťuje střežení a následné eskorty zajištěných osob.
- j) Poskytuje nezbytnou součinnost dalším složkám IZS a subjektům podílejících se na řešení mimořádné události.
- k) V rámci možností zapůjčí specifické vybavení a techniku (vč. obsluhy) či OOP ostatním složkám IZS.
- l) Policejní hlídky zaujmou svá místa za hranicí vnější zóny podle příkazů velitele zásahu a zabezpečují velitelem zásahu stanovená režimová opatření na vstupech a výstupech do vnější zóny, s cílem:
 - střežit místo zásahu,
 - umožnit vjezd vozidlům a vstup osobám jedoucím ve služebních vozidlech označených znakem HZS ČR, Policie ČR, ZZS aj. na základě příkazu velitele zásahu,
 - umožnit vjezd ostatních složek IZS a jiným vozidlům na základě příkazů velitele zásahu,
 - znemožnit vstup a vjezd do uzavřeného prostoru (vnější zóny) nepovolaným osobám,

- zajistit bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení,
 - plní další příkazy uložené velitelem zásahu.
- m) Souběžně s prováděním záchranných a likvidačních prací mohou být policejními orgány Policie ČR prováděny jednotlivé úkony trestního řízení. I v tomto případě se ale příslušníci Policie ČR řídí příkazy velitele zásahu, který stanoví nezbytná opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách IZS.

C. Síly a prostředky Policie ČR

Činnosti v souvislosti s mimořádnou událostí zejména vykonávají policisté:

- a) policisté služby pořádkové a dopravní policie dle místní příslušnosti,
- b) policisté služby kriminální policie a vyšetřování zařazení v útvech Policie ČR s územně vymezenou nebo celostátní působností, případně ostatní policisté či zaměstnanci Policie ČR přízvaní velitelem složky Policie ČR na základě vyhodnocení aktuální bezpečnostní situace na místě (letecká služba, pyrotechnická služba, Národní centrála proti organizovanému zločinu apod.).

Věcné prostředky:

- služební dopravní prostředky Policie ČR,
- orientační a detekční prostředky k identifikaci látek,
- dokumentační prostředky,
- obalový a převozový materiál,
- osobní ochranné prostředky,
- služební výstroj a výzbroj příslušníků Policie ČR dle jejich zařazení a potřeby.

D. Vyžádání sil a prostředků Policie ČR

Síly a prostředky Policie ČR jsou vyžadovány prostřednictvím integrovaného operačního střediska místně příslušného krajského ředitelství Policie ČR nebo operačního střediska operačního odboru policejního prezidia ČR.

Schvaluji: genmjr. Mgr. Martin Vondrášek
 policejní prezident
 v.r.

 Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR Číslo jednací: MV-45420/ PO-IZS-2022	Katalogový soubor typové činnosti STČ - 17B/IZS	Přehled předpisů a zkratek
	Typová činnost složek IZS při společném zásahu v případě nálezu nelegálního skladu nebezpečných látek a odpadů	Gestor typové činnosti: MV-generální ředitelství HZS ČR
Datum vydání/aktualizace: 29. 12. 2022	Počet stran: 5	Počet příloh: 0

Přehled vybraných právních předpisů, interních předpisů a zkratek

- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008/ES o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1995/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, ve znění pozdějších předpisů.
- [2] Nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic. Nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.
- [3] Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní a o změně a doplnění zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
- [6] Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.
- [7] Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [11] Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- [13] Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- [14] Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- [15] Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.
- [18] Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.
- [19] Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [20] Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů.
- [21] Zákon č. 324/2016 Sb., o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech), ve znění pozdějších předpisů.
- [22] Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- [23] Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.
- [24] Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.
- [25] Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění pozdějších předpisů.
- [26] Vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů).
- [27] Vyhláška č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), ve znění pozdějších předpisů.
- [28] Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů.
- [29] Vyhláška č. 459/2020 Sb., o provádění opatření souvisejících se zákazem chemických zbraní.
- [30] Vyhláška č. 474/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Interní předpisy a doporučení

- [1] Metodické listy kapitoly L Bojového řádu Jednotek požární ochrany.
- [2] Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 6/2017, kterým se vydává Řád chemické služby Hasičského záchranného sboru České republiky.
- [3] ČSN EN 943-1+A1 Ochranné oděvy proti nebezpečným pevným, kapalným a plyným chemikáliím včetně kapalných a pevných aerosolů - Část 1: Požadavky na účinnost protichemických ochranných oděvů typ 1 (plynotěsných).
- [4] ČSN EN 137 Ochranné prostředky dýchacích orgánů - Autonomní dýchací přístroje s otevřeným okruhem na tlakový vzduch s obličejovou maskou - Požadavky, zkoušení a značení.
- [5] ČSN EN 14605+A1 Ochranný oděv proti kapalným chemikáliím - Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím se spojí mezi částmi oděvu, které jsou nepropustné proti kapalinám (typ 3) nebo nepropustné proti postříku ve formě spreje (typ 4) a zahrnují prostředky poskytující ochranu jen částí těla (typy PB [3] a PB [4]).
- [6] ČSN EN 14387+A1 Ochranné prostředky dýchacích orgánů - Protiplynové a kombinované filtry - Požadavky, zkoušení a značení. ČSN EN 143 Ochranné prostředky dýchacích orgánů - Filtry proti částicím - Požadavky, zkoušení a značení.
- [7] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156/2008, o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky.
- [8] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o operačních střediscích, ve znění Závazného pokynu policejního prezidenta č. 125/2009.
- [9] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136/2006, kterým se upravuje postup při hlášení událostí a provozování informačního systému „UDÁLOST“, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů.
- [11] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 19/2005, kterým se upravuje provozování integrovaného komunikačního a řídicího systému „DISPEČER - MAJÁK 158“.

Přehled používaných zkratek:

ADR - Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí
BŘ ML - Bojový řád jednotek požární ochrany - Metodické listy
CAS - cisternová automobilová stříkačka
ČIŽP - Česká inspekce životního prostředí
ČOV - čistírny odpadních vod
HZS ČR - Hasičský záchranný sbor ČR
IOS KŘ PČR - integrované operační středisko místně příslušného krajského ředitelství PČR
IZ - ionizující záření
IZS - integrovaný záchranný systém
KHS - krajská hygienická stanice
KOPIS - krajské operační a informační středisko IZS
KT-CH - kontejner technický chemický
KÚ - krajský úřad
MU - mimořádná událost
MŽP - Ministerstvo životního prostředí
NL - nebezpečné látky
NOPIS - národní operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR
NVS - nástražný výbušný systém
OC GŘ cel - operační centrum Generálního ředitelství cel
OOP - osobní ochranné prostředky
OOVZ - orgán ochrany veřejného zdraví
OPL - omamné a psychotropní látky
OS PP ČR - Operační středisko operačního odboru Policejního prezidia České republiky
OÚ - obecní úřad
OÚ ORP - obecní úřad obce s rozšířenou působností
OŽP - orgán životního prostředí
PČR - Policie České republiky
PO - požární ochrana
POÚ - pověřený obecní úřad
SFŽP - Státní fond životního prostředí České republiky
SITCEN MV - Situační centrum Ministerstva vnitra
SOC MO - Společné operační centrum Ministerstva obrany
SÚJB - Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SÚJCHBO - Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany
SÚRO - Státní ústav radiační ochrany

TA-CH - technický automobil chemický

VZ - velitel zásahu

ZZS - zdravotnická záchranná služba

ZOS ZZS - zdravotnické operační středisko poskytovatele zdravotnické záchranné služby

Schvaluji: genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA

Generální ředitel HZS ČR

v.r.